

X Kongres Stowarzyszeń Regionalnych w Bydgoszczy

W dniach 11-13 września 2014 r. w Bydgoszczy miał miejsce jubileuszowy X Kongres Stowarzyszeń Regionalnych. Organizatorami Kongresu byli: Ruch Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej i Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, będące najstarszym na ziemiach polskich stowarzyszeniem tego typu. Oczywiście w organizację tak wielkiej imprezy włączył się Urząd Miasta Bydgoszczy oraz wiele instytucji.

Rzeźba Jerzego Kędziory „Przechodzący przez rzekę” odsłonięta w dniu wejścia Polski do Unii Europejskiej. Foto: Krzysztof Tęcza

Spotkanie przedstawicieli stowarzyszeń działających na terenie całego kraju pozwoliło na przeprowadzenie dyskusji o roli i znaczeniu regionalizmu polskiego w dziejach państwa i narodu ale także pozwoliło na przedstawienie aktualnej kondycji tych stowarzyszeń. Przecież stowarzyszenia takie podejmując lokalne inicjatywy umacniają w mieszkańcach ich pozytywne podejście do tzw. małych Ojczyzn. To właśnie dzięki pracy członków tych stowarzyszeń regionalizm jest wciąż podstawą wszelkich miejscowych inicjatyw jeśli chodzi o pobudzanie świadomości mieszkańców, o ich uwrażliwianie na piękno miejsca, w którym przyszło im żyć. To dzięki pasji i zaangażowaniu miejscowych działaczy młodzież inaczej patrzy na swoje miasto, swoją wieś. Często, dzięki temu, młodzi ludzie utwierdzają się w przekonaniu, że warto dbać o wygląd miejsca, w którym żyją i że warto swoje dorosłe życie spędzić właśnie tutaj, w swojej małej Ojczyźnie.

Nadrzędne hasło X Kongresu Stowarzyszeń Regionalnych – „Regionalizm polski 25 lat po transformacji jako ważne źródło odrodzenia narodu i państwa” – w pełni odzwierciedla rolę jaką regionalizm odgrywa dla nas wszystkich, a zarazem dla naszego państwa. Nic zatem dziwnego, że spotkanie to zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, a na Patronów Kongresu wybrano wielkich patriotów: Henryka Sienkiewicza i Władysława Stanisława Reymonta.

Podczas prezentacji wygłoszono referaty dotyczące regionu kujawsko-pomorskiego i Bydgoszczy oraz dziejów polskiego regionalizmu, ze szczególnym uwzględnieniem okresu obecnego, przypadającego 25 lat po transformacji. Pozwoliło to na prześledzenie zmian jakim podlegał ów ruch oraz na ocenę tego ruchu w dobie nowych, nie mających do tej pory miejsca, wyzwań. Dotyczy to choćby współpracy z mediami, które coraz częściej korzystają z nowego a zarazem nowoczesnego środka przekazu danych jakim jest Internet. Równie ważnym zadaniem dla stowarzyszeń regionalnych jest współpraca z samorządami. Często dobre relacje z władzami samorządowymi pozwalają rozwijać działalność w zakresie edukacji regionalnej, co nie jest bez znaczenia. Tylko bowiem poprzez prawidłowe edukowanie społeczeństwa, a przede wszystkim młodzieży, możemy zaszczerpić w nich chęć do brania udziału w dalszej działalności na rzecz swojego regionu. To przecież oni kiedyś przejmą inicjatywę tak by ruch na rzecz danego regionu nie ustał.

Organizatorzy zadbali o to by uczestnicy Kongresu wynieśli z pobytu w królewskim mieście Kazimierza Wielkiego, jakim mieni się Bydgoszcz, nie tylko suche wiadomości pozyskane podczas wykładów ale także by poznali same miasto, a zwłaszcza dowiedzieli się o podejmowanych tu inicjatywach i by mogli, po powrocie do siebie, skorzystać z doświadczeń regionalistów bydgoskich.

Dlatego też zorganizowano specjalne spotkanie w pięknie odrestaurowanym hotelu „Pod Orłem”, w którym to przebywali m.in.: Marszałek Józef Piłsudski, Marszałek Edward Śmigły-Rydz i Artur Rubinstein. Przygotowano wykłady tematycznie związane z regionem kujawsko-pomorskim. Omawiano sposoby edukacji regionalnej dorosłych i dzieci. Przedstawiono także sposoby realizacji tejże edukacji. Odniesiono się także do ochrony terenów zielonych, których akurat w Bydgoszczy nie brakuje. Wystarczy wspomnieć Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek” z Ogrodem Fauny Polskiej, będący największym w Polsce parkiem. Ten 830-hektarowy kompleks znany jest jako „zielona perła” Bydgoszczy.

Inauguracja Kongresu miała miejsce w Operze Nova, gdzie na początku Zespół Pieśni i Tańca „Płomienie” pod dyktando Izabeli Grochowskiej zaśpiewał Hymn Polski. Przedtem wszyscy wzięli udział w mszy świętej w bydgoskiej Katedrze pw. św. Marcina i Mikołaja (sanktuarium Matki Bożej Pięknego Miłości), sprawowanej w intencji polskich regionalistów przez JE ks. Bp. Jana Tyrawę, Ordynariusza Diecezji Bydgoskiej. Homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski. Uroczystą oprawą mszy był występ Męskiego Zespołu Chorałowego pod dyktando prof. Mariusza Kończala. Słowa poszczególnych pieśni rozchodziły się po kościele, ulatując w ciszy do słuchaczy. Każdy kto wstuchiwał się w płynące dźwięki czuł piękno zawarte w ich barwie. Zapewne niejeden z uczestników mszy poczuł się jakby nagle cofnął się w czasach. Wspaniały śpiew ujął wszystkich tak, że mimo, iż podczas mszy nie wypada, to jednak wyrażono swoje uznanie głośnie owacją.

Składanie kwiatów pod Pomnikiem Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej. Foto: Krzysztof Tęcza

Po mszy uczestnicy Kongresu udali się pod Pomnik Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej, by złożyć kwiaty i uczcić zamordowanych we wrześniu 1939 roku mieszkańców Bydgoszczy.

Ponieważ regionalizm jest niezwykle ważny, podczas Kongresu wyróżnia się zasłużonych regionalistów jak i organizacje regionalne. Tak też było i tym razem. Aby jednak ceremonia wręczania wyróżnień na długo zapadła w pamięci zarówno wyróżnianych jak i widzów zaprezentowano Koncert Orkiestry Kameralnej Filharmonii Pomorskiej im. I. J. Penderckiego Capella Bydgostiensis pod kierownictwem artystycznym Waldemara Kośmiejca.

Nadanie imienia Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy nabrzeżu Brdy. Foto: Krzysztof Tęcza

Bardzo ważnym wydarzeniem tego dnia było nazwanie jednego z nabrzeży Brdy Młynówki imieniem Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy.

Drugi dzień rozpoczęto od prezentacji sylwetek Patronów Kongresu: Henryka Sienkiewicza i Władysława Stanisława Reymonta. Następnie przedstawiono referaty traktujące o historii działalności towarzystw regionalnych po 2000 roku, o potencjale kulturowym regionów, stowarzyszeniowym ruchu regionalistycznym w Polsce, a także zastanawiano się czy regionalizm polski nie jest już przeżytkiem. Dyskutowano także nad medialnymi aspektami regionalizmu oraz o miejscu regionalizmu w cyberprzestrzeni. Rozważano o stanie edukacji regionalnej i pytano czy edukacja lokalno-regionalna jest w ogóle jeszcze potrzebna. Zastanawiano się także jak uczyć o regionie. Zwieńczeniem obrad było odnowienie Karty Regionalizmu Polskiego oraz przygotowanie Rezolucji X Kongresu Stowarzyszeń Regionalnych w Bydgoszczy.

Na koniec organizatorzy przygotowali dla uczestników miłą niespodziankę. Na salę wjechał olbrzymi tort ze stosownym napisem. A po „posłodzeniu” pobytu przybyłych tu regionalistów zaproszono ich do Filharmonii Pomorskiej na inaugurację 52 Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego – Musica Antiqua Europae Orientalis. W koncercie inauguracyjnym „Ofiarom wszystkich wojen” zaprezentowano Polskie Requiem na 4 głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną - Krzysztofa Pendereckiego. Utwór wykonany przez Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy,

Chór Filharmonii Narodowej w Warszawie oraz solistów: Iwona Hossa (sopran), Anna Lubańska (mezzosopran), Ryszard Minkiewicz (tenor), Piotr Nowacki (bas) wywarł ogromne wrażenie na słuchaczach. Nad prawie 160-osobowym zespołem panował znakomity dyrygent – Tadeusz Wojciechowski.

Koncert inauguracyjny 52 Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego. Foto: Krzysztof Tęcza

Po koncercie zorganizowano dla wszystkich obecnych widowisko „Woda, światło i dźwięk” przy fontannie „Kolorowy strumień wody”. Ci, którzy obejrżeli to ciekawe przedstawienie odetchnęli z ulgą. Trudno sobie wyobrazić jak bardzo była potrzebna taka zmiana nastroju.

Pamiątka z Kongresu. Foto: Krzysztof Tęcza

Ostatni dzień Kongresu, sobota, w całości poświęcony był Walnemu Zgromadzeniu Zwyczajnemu Delegatów Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Powołano stosowne komisje, wysłuchano sprawozdania ustępującego zarządu i wybrano nowe władze, które na koniec ukonstytuowały się.

Ziemię Jeleniogórską na Kongresie reprezentowali przedstawiciele Towarzystwa Karkonoskiego z Jeleniej Góry.

Krzysztof Tęcza